Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000339136

Datum
22 juni 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
8

Aan Minister van BZK
Van dgDOO

nota

Kamerbrief en tweede nota van wijziging bij wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn

Aanleiding
Uw toezegging tijdens het Commissiedebat van 21 april 2022 om de Tweede Kamer vóór de zomer van 2022 in één pakket de (tweede) nota van wijziging bij het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn, de reactie op de initiatiefnota van Kamerlid Omtzigt en de antwoorden op de nog openstaande vragen te sturen. Daarbij tevens de Kamer te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de pilots juridische en psychosociale ondersteuning en het vervolgproces.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd de bijgevoegde Kamerbrief en tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn te ondertekenen.

Kern
- In de Kamerbrief en tweede nota van wijziging zijn uw opmerkingen op de stukken die u zijn voorgelegd voor uw PO met dgDOO van 20 juni verwerkt.
- De toelichting op de tweede nota van wijziging is in verband met het vervallen van de definitie van informatie over een inbreuk aangevuld, omdat het vervallen van die definitie tot gevolg heeft dat het melden van een poging tot het verhullen van een inbreuk van het Unierecht niet meer expliciet wordt genoemd in de wet (zie 1e alinea van de toelichting op Onderdeel A).
- In de Kamerbrief is in uw reactie op het eerste voorstel uit de initiatiefnota van de heer Omtzigt uitgebreider toegelicht waarom u voorstelt om het criterium van ‘maatschappelijk belang’ in de definitie van misstand te behouden.
- In de Kamerbrief is uw reactie op het veertiende voorstel uit de initiatiefnota van de heer Omtzigt aangepast en verbreed naar de ervaringen van drie beoogde bevoegde autoriteiten die al ervaring hebben met vertrouwelijk
-

- [redacted]
- Bij de brief en de tweede nota van wijziging zal een doorlopende tekst van de Wet bescherming klokkenluiders, zoals die komt te luiden na de tweede nota van wijziging, worden gevoegd, die inmiddels is toegevoegd aan de werkmap.

Toelichting

- Wij merken met betrekking tot de voorgestelde aanpassingen in de toelichting op de tweede nota van wijziging nog het volgende op:

  [redacted]

  - De toelichting op artikel 5 in de tweede nota van wijziging is aangevuld na (ambtelijk) overleg met het Huis. Zie de toegevoegde tekst in de toelichting op onderdeel H.
- De beslisnota's van 25 mei en 16 juni jl. (bijlagen 3 en 4 bij deze nota) en de beslisnota aan de minister van SZW (bijlage 5) worden tezamen met deze nota actief openbaar gemaakt bij het verzenden van de Kamerbrief en tweede nota van wijziging.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

De groene teksten in de nota hebben betrekking op lopende onderhandelingen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief aan Tweede Kamer over wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn, bijlage 1	Ter ondertekening
2	Tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn, bijlage 2	Ter ondertekening
3	Beslisnota d.d. 25 mei 2022, bijlage 3	Ter informatie en openbaarmaking
4	Beslisnota d.d. 16 juni 2022, bijlage 4	Ter informatie en openbaarmaking
5	Beslisnota ministerie van SZW d.d. 4 april 2022	Ter informatie en openbaarmaking
6	Brief aan Tweede Kamer over wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn met groen gemarkeerde wijzigingen t.o.v. laatste concept	Ter informatie
7	Tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn met groen gemarkeerde wijzigingen t.o.v. laatste concept	Ter informatie
8	Doorlopende wettekst Wet bescherming klokkenluiders na verwerking wijzigingen in tweede nota van wijziging (PM, wordt voor verzending van de Kamerbrief door CZW aan de werkmap toegevoegd)	Ter informatie en openbaarmaking

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000339139

Datum
25 mei 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
4

Aan De minister van BZK
Van dgDOO

nota

Kamerbrief en nota van wijziging wetsvoorstel implementatie EU-klokkenluidersrichtlijn

Aanleiding

Woensdag 8 juni a.s. vindt een PO plaats tussen u en het programmateam Wet bescherming klokkenluiders. Onderwerp van gesprek zijn de concepten voor de tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn en de Kamerbrief met uw reactie op de initiatiefnota van het Kamerlid Omtzigt en informatie over de pilots ter ondersteuning van klokkenluiders en het vervolgproces.

Geadviseerd besluit

Graag vernemen wij uw visie/akkoord op de bijgevoegde tweede nota van wijziging en concept-Kamerbrief.

Kern

- Tijdens het Commissiedebat van 21 april 2022 heeft u toegezegd dat u de Kamer vóór de zomer van 2022 in één pakket de nota van wijziging, de reactie op de initiatiefnota van Omtzigt en de antwoorden op de nog openstaande vragen wilt sturen. Tevens heeft u toegezegd de Kamer daarbij te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de pilots juridische en psychosociale ondersteuning en het vervolgproces. Met de tweede nota van wijziging en de Kamerbrief voldoet u aan de door u gedane toezeggingen.
- Bestuursadvisering heeft op 1 juni jl. contact gehad met de griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken naar aanleiding van de vraag of het lukt de stukken voor 8 juni aan de vaste commissie te sturen. Aangegeven is dat 8 juni niet gehaald wordt en dat ernaar gestreefd wordt de stukken de tweede helft van juni aan de Kamer te sturen.
- In de tweede nota van wijziging (als bijlage 1 opgenomen bij deze nota) zijn de volgende wijzigingsvoorstellen opgenomen:
  - een integrale definitie van misstand (incl. een toevoeging van schending van ‘interne regels’);
  - verduidelijking van wat onder benadeling kan worden verstaan;
  - opsplitsing van het benadelingverbod zodat inzichtelijker wordt onder welke voorwaarden openbaarmaking van misstanden wordt beschermd;
  - beschermingsmaatregelen ook van toepassing op interne onderzoekers van misstanden
  - wettelijke verankering preventietaak Huis (in overleg met het Huis opgesteld);

  - een aantal wetstechnische aanpassingen (waaronder een aanpassing van artikel 2, zevende lid, vanwege het instemmingsvereiste van de werknemers bij het vaststellen van een interne meldprocedure).
- Deze wijzigingen vergen ons inziens geen advies van de Raad van State.
- In de tweede nota van wijziging zijn de volgende voorstellen uit de initiatiefnota niet meegenomen, omdat nog nader onderzoek of overleg nodig is:
  - Benadelingsverbod ter bescherming van familieleden buiten het werkgerelateerde verband (voorstel 9);
  - Instelling van een fonds (voorstel 11)
  - Meer sanctiemogelijkheden (voorstel 12);
  - Toezicht op interne meldkanalen (voorstel 13);
  - Anoniem melden (voorstel 14), en
  - Verbod op afluisteren of onderscheppen van informatie bij meldkanalen (voorstel 15).
- De volgende voorstellen worden afgewezen:
  - Benoeming van de leden van het Huis door de Tweede Kamer (voorstel 4);
  - Terugwerkende kracht voor de nietigheid van zwijgbedingen (voorstel 7), en
  - Uitbreiding van omkering van de bewijslast (voorstel 10).
- In de volgende voorstellen is in het wetsvoorstel of geldende wetgeving al voorzien:
  - Bescherming tegen benadeling indien melding niet bij de juiste bevoegde instantie is gedaan (voorstel 2);
  - Voorafgaande toestemming van melder bij doorzending gegevens (voorstel 5), en
  - Aparte procedure voor meldingen van geheime informatie (voorstel 6).
- Deze onderwerpen worden nader toegelicht in de Kamerbrief (opgenomen als bijlage 2). In de brief staan nog een aantal PM-en opgenomen omdat nadere afstemming met andere partijen nodig is. Wij proberen voor het PO hierover contact te zoeken met deze partijen, zodat we tijdens het PO de laatste stand van zaken kunnen toelichten.
-
- In bijlage 4 is de initiatiefnota van het Kamerlid Omtzigt opgenomen.
- In de Kamerbrief is informatie opgenomen over de lopende pilot mediation en juridische ondersteuning van melders bij de sector Rijk. Het streven is om voor de zomer te starten met een pilot psychosociale ondersteuning bij Slachtofferhulp Nederland. Daarnaast is het streven om een pilot juridische ondersteuning te starten voor alle klokkenluiders vanaf 2023. Hierover vinden verkennende gesprekken plaats met de Raad voor Rechtsbijstand.
- In de brief wordt ook stilgestaan bij het verdere proces (zoals is toegezegd aan de Kamer). Daar is nu nog geen planning opgenomen omdat deze afhangt van de beschikbare middelen. Graag spreken wij met u door over de prioriteiten tijdens het PO.

Toelichting

Proces
- De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft u op 20 mei 2022 een brief gestuurd, waarin u wordt verzocht om de tweede nota van wijziging van

de Wet Huis voor klokkenluiders samen met de door u toegezegde reactie op de initiatiefnota van het lid Omtzigt en de antwoorden op de nog openstaande vragen naar aanleiding van het commissiedebat van 21 april jl. zo mogelijk uiterlijk op 8 juni 2022 naar de Kamer te sturen.

- Bij nota van 23 mei jl. bent u geadviseerd niet tegemoet te komen aan dit verzoek. In uw reactie kunt u aangeven dat de stukken zorgvuldig moeten worden voorbereid en dat u streeft naar toezending van de nota van wijziging en de reactie op de initiatiefnota op een zodanig tijdstip dat een technische briefing voor het zomerreces nog mogelijk is.
- De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft toegelicht dat de Kamer naast een technische briefing ook nog een ronde tafel wil organiseren. Bestuursadvisering zal in de week van 13 juni nog contact opnemen met de griffier om dan een stand van zaken te geven wat wij verwachten qua planning.
-

Motie-Van Nispen
In de motie-Van Nispen is de regering verzocht ervoor te zorgen dat het Huis voor klokkenluiders niet kan worden afgeluisterd, zodat iedereen veilig en vertrouwelijk

In samenspraak met JenV is besloten om een bestuurlijk overleg te organiseren tussen het ministerie van JenV, het ministerie van BZK en het Huis. Dit overleg moet nog plaatsvinden.

De Kamer zal separaat over de uitkomst van het overleg tussen het OM en het Huis en het voorstel van Kamerlid Omtzigt worden geïnformeerd.

Gesprek erven Veerman
In de Kamerbrief geeft u aan dat u voornemens bent om voor de zomer in gesprek te gaan met de familie Veerman. Het gesprek is gepland op 30 juni a.s., van 12.30-13.30 uur.

Pilot bijzonder adviseur klokkenluiders (motie Van Raak/Van der Molen)
Naar aanleiding van de motie van de (oud-)Kamerleden Van Raak en Van der Molen met het verzoek een pilotproject te starten voor de ondersteuning van klokkenluiders op de ministeries en in diensten, in de vorm van een bijzondere vertrouwenspersoon, heeft u tijdens het afgelopen commissiedebat aangegeven bereid te zijn te kijken of deze pilot wellicht binnen uw eigen ministerie kan plaatsvinden. Op dit moment vindt interne afstemming plaats om het voorstel binnen het ministerie verder in gang te zetten. Het is raadzaam over dit voorstel te overleggen met de departementale ondernemingsraad en het georganiseerd overleg van BZK.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

De groen gemarkeerde teksten in de nota hebben betrekking op lopende onderhandelingen. De kern is dat de positie van de overheid ten opzichte van derden verslechtert indien de informatie openbaar wordt.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
4	Initiatiefnota Omtzigt	Ter informatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000339138

Datum
16 juni 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
4

Aan Minister van BZK
Van dgDOO

nota

Tweede nota van wijziging en Kamerbrief ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn

Aanleiding

Tijdens het Commissiedebat van 21 april 2022 heeft u toegezegd dat u de Kamer vóór de zomer van 2022 in één pakket de nota van wijziging, de reactie op de initiatiefnota van Omtzigt en de antwoorden op de nog openstaande vragen wilt sturen. Tevens heeft u toegezegd de Kamer daarbij te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de pilots juridische en psychosociale ondersteuning en het vervolgproces. Ter voorbereiding van de reactie op de initiatiefnota heeft op 16 juni een gesprek plaatsgevonden met de heer Omtzigt waarin hij toelichting heeft gegeven op zijn voorstellen. Verder zijn naar aanleiding van uw eerdere vragen en opmerkingen de conceptbrief en de Tweede nota van wijziging aangepast.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u:
1. kennis te nemen van de aanpassingen in de conceptbrief en de Tweede nota van wijziging;
2. kennis te nemen van het verslag dat is gemaakt van het overleg met de heer Omtzigt, en
3. de aandachtspunten die uit het overleg met de heer Omtzigt naar voren zijn gekomen te bespreken tijdens het PO DGDOO op maandag 20 juni.

Kern

- 16 juni jl. heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het programmateam Wet bescherming klokkenluiders van BZK met de heer Omtzigt. In dat overleg is aan de heer Omtzigt toegelicht welke voorstellen zijn overgenomen en voor welke voorstellen nader onderzoek en overleg nodig is. Ook zijn door ons verduidelijkende vragen gesteld over een aantal voorstellen in de nota van de heer Omtzigt en is toegelicht welke voorstellen al wettelijk zijn geregeld. Zie bijgevoegd verslag (bijlage 3).
- Naar aanleiding van het overleg spreken wij graag met u door op welke wijze kan worden omgegaan met het vasthouden door de heer Omtzigt aan zijn voorstel om het criterium "maatschappelijk belang" te schrappen uit de definitie van misstand.
- Het overleg met de heer Omtzigt geeft aanleiding om de brief op een aantal punten te verduidelijken.
- Naar aanleiding van uw opmerkingen bij de concepten van de Tweede nota van wijziging en de Kamerbrief die u zijn aangeboden bij nota van 25 mei jl.,

hebben we aanpassingen doorgevoerd. Deze aanpassingen zijn geel gearceerd. De stukken zijn opgenomen als bijlage 1 en 2.

Toelichting

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft u op 20 mei 2022 een brief gestuurd, waarin u wordt verzocht om de Tweede nota van wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders samen met de door u toegezegde reactie op de initiatiefnota van het lid Omtzigt en de antwoorden op de nog openstaande vragen naar aanleiding van het commissiedebat van 21 april jl. zo mogelijk uiterlijk op 8 juni 2022 naar de Kamer te sturen. Bij brief van 9 juni jl. heeft u gereageerd dat dit niet gaat lukken omdat de stukken zorgvuldig moeten worden voorbereid en uitgewerkt. U heeft aangegeven te streven naar toezending van de nota van wijziging en de reactie op de initiatiefnota op een zodanig tijdstip dat een technische briefing voor het zomerreces nog mogelijk is.
- De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft op 8 juni jl. een brief aan EU-commissaris Reynders gestuurd naar aanleiding van het lopende wetstraject ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn en de ingebrekestelling die Nederland ontvangen heeft. De vaste commissie heeft aan Reynders laten weten van mening te zijn dat een gedegen behandeling van dit belangrijke wetsvoorstel prevaleert boven een snelle implementatieprocedure en te hopen op begrip. Deze brief is opgenomen als bijlage 4 bij deze nota.

- We zijn nog in afwachting van het ‘met redenen omkleed advies’ van de Europese Commissie in reactie op uw reactie op de ingebrekestelling.
- [redacted]

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

De groen gemarkeerde teksten in de nota hebben betrekking op lopende onderhandelingen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
4	Brief van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken aan Reynders d.d. 9 juni 2022	Ter informatie

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
4 april 2022

nota

Wijziging WOR t.b.v. Richtlijn (EU) Klokkenluiders

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
0

Aanleiding

Ten behoeve van de implementatie van de Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (hierna: Richtlijn (EU) Klokkenluiders) wordt een wijziging van de Wet op de ondernemingsraden (hierna: WOR) voorgesteld. Het voornemen is om deze wijziging op te nemen in een door de Minister van BZK in te dienen tweede nota van wijziging op het Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders en enige andere wetten ter implementatie van Richtlijn (EU) Klokkenluiders. In deze nota wordt de voorgestelde wijziging van de WOR nader aan u toegelicht en gevraagd of u daarmee akkoord bent.

Geadviseerd besluit

- Ik adviseer u akkoord te gaan met de voorgestelde wijziging van de WOR.
- Ik adviseer u akkoord te gaan dat de tweede nota van wijziging in overeenstemming met u wordt uitgebracht door de minister van BZK.

Kernpunten

Implementatie Richtlijn (EU) Klokkenluiders

- BZK is verantwoordelijk voor de implementatie van de Richtlijn (EU) Klokkenluiders, welke reeds op 17 december 2021 geïmplementeerd had moeten zijn. SZW kijkt op onderdelen mee.
- BZK heeft op 1 juni 2021 het Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders en enige andere wetten ter implementatie van Richtlijn (EU) Klokkenluiders naar de Tweede Kamer verstuurd.
- Vervolgens is op 14 december 2021 een nota van wijziging naar de Tweede Kamer verstuurd. Hierin is onder meer opgenomen dat de Wet Huis voor klokkenluiders wordt vervangen door de Wet bescherming klokkenluiders.
- BZK werkt aan een tweede nota van wijziging. Deze tweede nota van wijziging zal naast de voorgestelde wijziging van de WOR ook andere wijzigingen bevatten.
- Het is nog niet precies bekend wanneer de tweede nota van wijziging naar de Tweede Kamer wordt verstuurd. Graag leggen we de voorgestelde wijziging van de WOR alvast voor akkoord aan u voor, zodat we dit met BZK kunnen delen.
- De (volledige) tweede nota van wijziging zal niet aan u worden voorgelegd.

Achtergrond Richtlijn (EU) Klokkenluiders en Wet Huis voor klokkenluiders

- De Wet Huis voor klokkenluiders regelt de mogelijkheden en bescherming van werknemers die een misstand willen melden.
- De Richtlijn (EU) Klokkenluiders biedt mensen die een misstand melden bescherming in geval van een melding van een inbreuk op het Unierecht.

Voorgestelde wijziging Wet op de ondernemingsraden

- Momenteel heeft de ondernemingsraad (OR) op grond van de WOR reeds instemmingsrecht op elk voorgenomen besluit van de ondernemer tot vaststelling, wijziging of intrekking van een procedure voor het omgaan met het melden van een vermoeden van een misstand (artikel 27, lid 1, sub m).
- Dit instemmingsrecht wordt door het Wetsvoorstel uitgebreid t.a.v. informatie over inbreuken op het Unierecht.
- In de huidige Wet Huis voor klokkenluiders valt de verplichting tot het vaststellen van een interne meldprocedure samen met de verplichting tot het instellen van de OR.
- In de gewijzigde Wet bescherming klokkenluiders wordt echter een ruimer werknemersbegrip gehanteerd. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat een werkgever al wel verplicht is tot het vaststellen van een interne meldprocedure, maar nog niet tot het instellen van een OR.
- In de (eerste) nota van wijziging heeft BZK daarom in de Wet bescherming klokkenluiders opgenomen dat de ondernemer in die gevallen de instemming behoeft van meer dan de helft van de werknemers.
- In die gevallen kan er echter ook een personeelsvertegenwoordiging (PVT) aanwezig zijn in de onderneming. Het ligt dan voor de hand dat de PVT om instemming wordt verzocht. Zij vertegenwoordigt dan immers al de werkzame personen in de onderneming, bovendien is het onderwerp voor de OR al geregeld in de WOR. De PVT heeft echter beperkte instemmingsrechten en heeft op dit punt nog geen instemmingsrecht.
- De voorgestelde wijziging regelt dan ook dat de PVT (indien aanwezig) instemmingsrecht krijgt inzake een procedure voor het omgaan met het melden van een vermoeden van een misstand en informatie over inbreuken op het Unierecht. De wijziging ziet op artikel 35c en artikel 35d WOR.

Personeelsvergadering

- Op grond van de WOR dient de ondernemer die een onderneming in stand houdt waarin in de regel ten minste 10 personen maar minder dan 50 personen werkzaam zijn en waarvoor geen OR of PVT is ingesteld, tenminste tweemaal per jaar een personeelsvergadering te houden. Dat is een bijeenkomst tussen de ondernemer en de in de onderneming werkzame personen.
- De personeelsvergadering heeft geen instemmingsrechten en verkrijgt deze ook niet o.g.v. deze voorgestelde wetswijziging. Mogelijk leidt dit tot vragen bij de behandeling van het wetsvoorstel omdat de individuele werknemers in de Wet bescherming klokkenluiders in principe wel een instemmingsrecht krijgen. Beleidsmatig past het echter niet binnen het systeem van de WOR om de personeelsvergadering als zodanig instemmingsrecht te geven.
- Het vaststellen van een interne meldprocedure kan wel aan de orde worden gesteld in een personeelsvergadering en een personeelsvergadering kan in bepaalde gevallen mogelijk ook adviesrecht hebben.

Openbaar maken van deze nota

- Deze nota wordt door BZK als bijlage opgenomen bij de (beslis)nota die naar de minister van BZK wordt gestuurd ter begeleiding van de (volledige) tweede nota van wijziging. BZK zal vervolgens zorgen voor openbaarmaking van deze nota.

Datum
4 april 2022

Onze referentie